

ОПТИМІЗАЦІЯ ОПОДАТКУВАННЯ

*студент Дворніченко Ю. С.
(науковий керівник Михайленко Д. Г.)*

Прагнення всіх суб'єктів підприємництва, та й не тільки їх, а взагалі всіх платників податків, до зниження податкового тиску цілком природне. Разом з цим зменшення податкових платежів здійснюється різними способами. Виділяються такі основні способи, використання яких приводить до абсолютного або відносного зменшення сум податків, що сплачуються:

- ухилення від сплати податків;
- податкова оптимізація.

Під ухиленням розуміється дія (або бездіяльність) платника податку, спрямована на повну чи часткову несплату податків, зборів (обов'язкових платежів) з порушенням чинного законодавства.

У цьому разі зменшення податкових платежів здійснюється шляхом вчинення податкового правопорушення, що є прямим умисним або неумисним порушенням податкового законодавства, що полягає, насамперед, у прихованні об'єкта, що обкладається податком, у будь-яких формах.

До таких правопорушень можна віднести деякі їх типові форми: приховання об'єкта оподаткування; фальсифікація обліку; маскування дійсних ситуацій іншими фіктивними юридичними ситуаціями; неумисні правопорушення і помилки.

Крім цього, окремо виділяються неумисні правопорушення — коли платник податків виявляється правопорушником, не бажаючи цього, і підпадає під санкції за порушення податкового законодавства, оскільки податкові органи неспроможні встановити, чи є те або інше правопорушення умисним чи неумисним. Прикладами даних правопорушень можуть бути такі: платник податків, що забув скласти декларацію, буде покараний, хоча не мав на меті ухилитися від сплати; неумисні помилки при веденні бухгалтерського обліку; незнання платником податків про прийняття нормативних актів щодо податкового законодавства, прийняття нових або внесення змін до чинних нормативних актів, арифметичні помилки.

На відміну від ухилення податкова оптимізація являє собою зменшення розміру податкових платежів шляхом правомірних дій платника податків, що включають повне використання всіх наданих законодавством способів.

Право платника податків здійснювати заходи, спрямовані на легальне зменшення своїх податкових платежів, засноване на праві всіх суб'єктів захищати свої охоронювані законом права (зокрема, право власності на майно, капітал, доходи) будь-якими не забороненими законом способами.

Найважливіше місце в оптимізації податкових платежів займає грамотне використання пільг, наданих чинним податковим законодавством. Причому пільг у їх широкому сенсі, а не тільки ті з них, що у чинному законодавстві формально виступають у вигляді пільг і звільнень.

Умовно можна виділити основні категорії податкових пільг:

- пільги, надані окремим категоріям суб'єктів підприємницької діяльності;
- пільги, надані щодо об'єктів оподаткування;
- пільги, надані шляхом установлення зниженої ставки податку;
- пільги щодо термінів сплати податків.

Поширення спрощеної системи оподаткування використання платників єдиного податку зараз уявляється нам одним з найбільш дієвих методів зниження податкового навантаження.

У багатьох випадках податкові оптимізації побудовані на застосуванні методу заміни відносин, тобто операція, що передбачає досить обтяжливе оподаткування, замінюється на операцію (засновану на інших цивільно-правових договорах, що призводять до аналогічного результату), до якої застосовується більш щадний податковий режим.

Методи податкової оптимізації можуть застосовуватися не тільки з метою зменшення поточних і майбутніх податкових платежів. Податкові оптимізації (як комплекс заходів) можна застосовувати також і в так званих «складних» випадках, використовуючи адміністративні методи (переведення податкового боргу, оскарження результатів перевірки, а також банкрутство, як варіант оптимізації податкових платежів).

Таким чином, податкова оптимізація являє собою реалізацію права кожного платника податків обрати спосіб їх сплати, що дозволяє зменшити «збиток», заподіяний йому справлянням податків, скориставшись для цих цілей усіма допустимими законом способами.